

[អ្នកសម្ភាស៖ តាយ តុលា- អ្នកផ្តល់បទសម្ភាសន៍៖ ជី មុនីវង់]
[Interviewer: Tola Say. Interviewee: Chi Monivong]

[00:00]

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំរៀបចំដុតភ្លើងដើម្បីរោលវាឱ្យរឹង។ ខ្ញុំត្រូវដុតភ្លើងឱ្យនេះសិន។
Now I am making the fire for smoking. I need to make it catch light first.

ដោយសារមានខ្យល់ វាមិននេះទេ។
It is windy and so it does not burn.

[00:20]

ខ្ញុំដុតភ្លើងនេះដោយប្រើជ័រកៅស៊ូកង់។ បើមិនប្រើវាទេ វាពិបាក។
I'm burning this fire using a bicycle tire. If I did not use that, it would be difficult.

ស្អុយឬអត់?
Is it stinky?

អត់អីទេ! ខ្ញុំដុតតែមួយភ្លែតទេ! ឱ្យវានេះ!
No! I just burn it for a short moment. Let it burn!

ឥឡូវ ខ្ញុំចាប់ផ្តើមដុតភ្លើង។ ឱ្យវានេះ!
Now I am making fire. Let it burn!

ខ្ញុំដុតវាឱ្យនេះរបៀបនេះ!
I am burning it like this!

[01:02]

ភ្លើងចាប់ផ្តើមនេះ!
It's starting to burn.

[01:11]

តើគេរោលអង្គចន្ទីងផ្សែង ឬនឹងដងដើក?
Do you smoke [the Angkuoch] with its smoke or with its embers?

ដងដើកក៏បាន! អណ្តាតភ្លើងក៏បាន! ខ្ញុំអាចរោលដងដើកក៏បាន
ឬនឹងអណ្តាតភ្លើងតិចៗក៏បាន។ ដូចតែគ្នា!
Embers are fine. The flame is also fine. I can smoke with its embers or a little flame. It works the same.

តើបើចង់បានល្អ ខ្ញុំត្រូវរោលនឹងដើកភ្លើង ខ្ញុំអាចឆ្កើវាឱ្យបានស្អាតល្អ។
តែខ្ញុំធ្វើរបៀបនេះលឿនជាង។ ខ្ញុំត្រូវឱ្យភ្លើងនេះបានល្អសិន។
If I want to make it well, I have to smoke it with its embers. I can smoke it well.
I can smoke it faster this way. I need to wait until it burns well.

[01:48]

បើឈ្លក់ បងអាចខិតមកនេះបន្តិចសិន!
If you are choking, you can move it here!

អត់អីទេ!

It is fine.

[02:10]

របៀបនេះឆេះហើយ!

It's starting to burn now.

របៀបនេះមានភ្លើងឆេះ! ខ្ញុំអាចចាប់ផ្តើមរោល។ ខ្ញុំត្រូវរោលរបៀបនេះ។
ខ្ញុំត្រូវរោលរបៀបនេះ។ ពេលដែលខ្ញុំរោលស្អាតល្អ ខ្ញុំអាចធ្វើអង្កាចបានលឺ។
ខ្ញុំមិនអាចរោលបានយូរទេ ដោយសារវាអាចខ្លោច។ វាមិនមែនឆ្អិនដូចត្រីទេ។
ខ្ញុំត្រូវរោលរបៀបនេះ។

It is burning now. I can start to smoke. I can smoke it like this. I have to smoke it like this. When it is well dried, I can make a good Angkuoch. I cannot smoke it for a long time because it can be over-smoked. It is not to be cooked like a fish. I need to smoke it like this.

[02:38]

តើបងត្រូវរោលប៉ុន្មាននាទី?

How long do you have to smoke it for?

ខ្ញុំរោលដោយប្រើរយៈពេល...មួយនាទីល្អ! ប៉ុន្តែពេលដែលរោល ខ្ញុំត្រូវត្រលប់ចុះឡើង
ដើម្បីឱ្យវាឆ្អិនល្អ។ របៀបនេះ ខ្ញុំអាចធ្វើប៉ុណ្ណេះបាន។ ប៉ុណ្ណេះ
ខ្ញុំអាចបញ្ចប់ការរោលបាន។ តែប៉ុណ្ណេះ ខ្ញុំអាចធ្វើបាន។

I smoke it for one minute. But when I smoke it, I have to turn it around to make sure that it is smoked well. I can do it like this. Now I can finish up. I can continue on to another step now.

ស្អាតហើយប៉ុណ្ណេះ?

Is it well dried now?

ប៉ុណ្ណឹងស្អាតហើយ!

Yes, it is.

តើតាដែលធ្វើរបៀបនេះទេ?

Did your father do this technique as well?

តាតែងធ្វើរបៀបនេះរហូត។

He always did this.

តា?

Your father?

ចំពោះឪពុកខ្ញុំ តាតែងធ្វើរបៀបរោលអញ្ចឹងដែរ។ ពីមុន ពេលដែលតាតែងរោលរួច
តាតែងយកទៅហាលក្តៅបន្ថែម។ តែចំពោះខ្ញុំ ខ្ញុំអត់ធ្វើអញ្ចឹងទេ។ ខ្ញុំធ្វើលឿន។
ធ្វើរបៀបនេះ! រោលទាល់តែវាខ្លោចបែបនេះ! កន្លែងខ្លោចនេះ ពេលដែលចិតទៅ
វាក្លាយជាសស្អាត!

About my father, he always smoked like this before. After he smoked it, he took it to dry some more. But for me, I do not do it like that. I make it faster than him. I do it like this! I smoke it until it the bamboo gets black. And I can carve it to be white afterward.

[03:22]

មានន័យថាបងត្រូវយកវាមកចិត្យទៀត?
So you have to carve it more?

ហ្នឹងហើយ! ពេលដែលរោល វានឹងក្លាយជាបែបនេះ។ វាវឹងល្អ។
វាវឹងល្អពេលដែលខ្ញុំរោលបែបនេះ។

Yes! When I smoke, it will become like this. It is tough. It is good when I smoke it like this.

បើសិនជាមានចង្ក្រាន ខ្ញុំអាចប្រើចង្ក្រានជំនួស។ ខ្ញុំអាចដុត ដាក់ធុង រួចឆ្អើរ។
តែពេលដែលខ្ញុំនៅទីនេះ ខ្ញុំមិនអាចធ្វើដូចនៅផ្ទះ។ ខ្ញុំត្រូវធ្វើរបៀបនេះ។
ប៉ុណ្ណឹងហើយ! សម្រាប់របស់ដែលនៅសល់ ខ្ញុំអាចរោលដូចគ្នាទាំងអស់!

If I had a stove, I could smoke it on a stove. I could burn by using coal. But when I am here, I cannot do what I have done at my home. I have to do this way. That's it. For the bamboo that is left, I can smoke it using the same technique.

ទីពីរ ខ្ញុំហាលអាចយកទៅហាលក្តៅបានដែរ។ បើហាលក្តៅ ខ្ញុំត្រូវចំណាយពេលយូរ។
ពីរថ្ងៃ ឬមួយថ្ងៃ! វាត្រូវការកំដៅថ្ងៃដែរ។ គឺប៉ុណ្ណឹង!

Another choice is that I could take it to dry it under the sun. If I dry it, I need to spend a lot of time. One to two days. It needs sunlight. That's it.

[04:00]

ពេលដែលបងរោល តើឪពុកបងមាននិយាយអ្វីទេ?
When you smoke it, does your father tell you anything?

អត់ទេ! គាត់សួរថា ហេតុអ្វីបានជាខ្ញុំរោល? ជួនកាល គាត់សួរខ្ញុំថា រោលវាដើម្បីអ្វី?
ខ្ញុំថាពេលរោលទៅ វានឹងវឹងដូចគ្នា។ ប៉ុន្តែចំពោះគាត់ គាត់រោលដូចគ្នាដែរ។ ជួនកាល
ពេលដែលគាត់ធ្វើទៅហើយឬស្ងួតនៅស៊ីម៉ង់ត៍ គាត់ក៏រោល។
ពេលដែលគាត់ឃើញខ្ញុំរោលទាំងអស់ គាត់សួរខ្ញុំដែរ។ គាត់សួរថា
ហេតុអ្វីបានជាខ្ញុំរោល?

ការរោល គឺលឿនសម្រាប់ខ្ញុំ។ វាល្អដូចគ្នា។

No! He asked me why I smoke it. Sometimes he asked me what I smoke it for. I told him that when I smoke [Angkuoch], it can get tough. He also smoked it. Sometimes, when his bamboo was still damp in the process of making, he smoked. When he saw me smoke all [Angkuoch], he asked me why. He asked me why I smoke. Smoking is a fast technique for me. It gets the same quality as drying.

[04:22]

តើឪពុកបងរៀនរោលពីបង?
Did your father learn to smoke from you?

អត់ទេ! ខ្ញុំរៀនពីគាត់។ តែការរោលភ្លើងនេះ គាត់រៀនធ្វើតាមខ្ញុំ ព្រោះវាលឿន។
ប្រសិនបើខ្ញុំចិត្តរួចហើយ ហើយនៅចាំហាលមួយថ្ងៃទៀត ខ្ញុំធ្វើបែបនេះលឿនជាង។
របៀបនេះ! ប្រសិនបើមានដងដឹកបែបនេះ វាល្អ។ ខ្ញុំអាចវាយបង្គោលសងខាង
ហើយដាក់វាដូចអាំងត្រី និងត្រលប់ចុះឡើង វានឹងលឿន។
គឺខ្ញុំត្រូវដាក់របៀបនេះដើម្បីរោល! នៅពេលដែលវាមានដងដឹកហើយ

ខ្ញុំអាចរោលបានល្អ។ អញ្ជឹងទៅ ឬស្សីមិនខ្មៅទេ ហើយឬស្សីក៏បានក្តៅល្អ។ ក្តៅល្អ នឹងស្អាត!

No. I learned how to make [Angkuoch] from him but he learned to smoke from me because it is a faster technique. Once I finish the carving, I need to dry it under the sun for one day. In this way, I can make it faster. This way! When there are embers, it is good. I can make two pillars for putting it [the bamboo] to smoke. It will be faster than drying. I have to put them to smoke like this. When there are embers, I can smoke well. The bamboo will not become black by doing so. And the bamboo, too, will get well smoked and dried.

[04:56]

តើអ្នកទិញចង់បានឬស្សីរោល ឬឬស្សីឆ្អើរ?

Do the buyers prefer a smoked or a dried bamboo?

សំខាន់រឿងសម្លេងលឺ។ ពេលដែលខ្ញុំធ្វើលឺ អ្នកទិញយក។ គេរើសដែរ។ ពេលគេមកទិញ គេមើល។ មិនមែនហុចទៅម្តែ គេយកទាំងម្តែនោះទេ។ គេផ្ទាត់មើល។ បើមួយណាលឺ គេយកមួយនោះ។ ចួនកាល ខ្ញុំហុចម្តែទៅ វាមិនលឺពីរ។ ដូចនេះ ខ្ញុំអង្គុចពីរនោះមកវិញ និងដូរឱ្យគេអង្គុចថ្មី។ ឱ្យគេពីរទៀត!

The important thing is the sound. When it can produce a good sound, the buyers will take it. They select it. When they buy, they always test it. It does not mean that if I give them 20, they take all the 20. They play it first. if it produces a sound, they take that one. Sometimes when I give them 20, two of them cannot make a sound. Then, I have to take those Angkuoch back and swap them for new Angkuoch. Give them two others.

ហើយបងយកពីរនោះមកចោល?

Then you throw away those two Angkuoch?

នៅពេលដែលខ្ញុំធ្វើមិនលឺហើយ វាមានន័យថាអង្គុចពីរនោះខូច។ វាមិនលឺ។ បើអ្នកខ្លះ គេយកទៅ។ ចួនកាល ខ្ញុំលក់ម្តែ ហើយខ្ញុំចែមអង្គុចពីរនោះឱ្យគេ។ តែវាមិនសូវលឺច្បាស់!

If they cannot produce any sound, that means those Angkuoch are broken. They do not produce any sound. Some people would take it. Sometimes if I sold 20 Angkuoch, I could give them those two broken Angkuoch. They produce sound but they are not very clear.

[05:31]

តើបងសាកល្បងដែរឬទេពេលដែលបងធ្វើហើយ?

Do you always test your Angkuoch to find out when it is ready?

ពេលធ្វើ ខ្ញុំសាកល្បងលេង។ ចួនកាល វាមានឬស្សីខ្លះខ្ញុំរោល ហើយឬស្សីខ្លះជាឬស្សីខាងខ្នងមិនល្អ ខ្ញុំអាចធ្វើវាដោយលឺខ្លះ និងអត់ខ្លះ។ ប្រសិនបើខ្ញុំធ្វើអង្គុចដប់ វាមិនអាចលឺទាំងអស់ទេ។ ក្នុងចំនួនដប់ វាអាចមិនលឺមួយឬពីរ។

When I finish making them, I always test them. Sometimes, for the bamboo that I smoked or if some parts of the bamboo had not been under the sun, it could be that I made the Angkuoch with a good sound or with no good sound. If I made ten Angkuoch, I could not guarantee that all of them would be good. Two out of ten would not be good.

ប៉ុណ្ណឹង! របៀបនៃការរោលគឺចប់!
Finished! The process of smoking is finished.

[05:58]

ឥឡូវខ្ញុំមកដល់ដំណាក់កាលហាលអង្កួច! កាលពីមុន គេធ្វើរបៀបមនុស្សចាស់
គេហាល។ វាខុសពីអ្វីដែលខ្ញុំធ្វើឥឡូវ។ ការហាលពីមុនត្រូវការពេលយូរ។ ពីមុន
ពេលដែលគាត់ពុះហើយ គាត់ហាលរយៈពេលពីរទៅបីថ្ងៃ ឬមួយថ្ងៃកន្លះ។
Now I am reaching the drying process of Angkuoch making. Before, old people
preferred to dry. It is different from what I am doing now. Drying needs a
longer time. Before, when the old people already chopped their bamboo into
pieces, they dried them for one to two days, or for one day and a half.

[06:17]

តែសម្រាប់ខ្ញុំ ដូចដែលបានធ្វើឱ្យបងមើលមុននេះ ខ្ញុំជ្រើសរើសការរោលនឹងឆ្លើង។
វាលឿន។ ខ្ញុំចំណាយពេលត្រឹម ១០ ទៅ១៥នាទី។ ខ្ញុំអាចធ្វើវាបានលឿន។
For me, as you have seen at the moment, I choose to smoke because it is
faster than drying. It took me around 10 to 15 minutes. And I could make one
Angkuoch.

[06:30]

តែសម្រាប់ពីមុន គាត់ (ឪពុក)តែងតែធ្វើបែបនេះ។
គាត់ដាក់ហាលរយៈពេលពីរទៅបីថ្ងៃ ឬមួយថ្ងៃដើម្បីឱ្យវាស្ងួត។
Before he [my father Krak Chi] always did this. He dried for one to three days.
Or just only one day to get it dried.

[06:39]

នេះខ្ញុំបង្ហាញអំពីការហាលអង្កួច។ ខ្ញុំត្រូវហាលរបៀបនេះ។ ពេលដែលខ្ញុំចិតហើយ
ចិតរបៀបនេះ។ពេលដែលចិតរួចហើយ ខ្ញុំត្រូវហាលវា។ ខ្ញុំត្រូវដាក់របៀបនេះ។
ខ្ញុំមិនអាចដាក់ជាន់គ្នាទេ ខ្លាចវាមិនស្ងួតបានល្អ។
Now I am showing you how to dry Angkuoch. I have to dry it like this. Once I
finish the carving, carving the pieces like this - once the carving is finished, I
have to dry it. I have to place them like this. I cannot put them on top of each
other because they might not be well dried.

[06:52]

ហេតុអ្វីបានជាចាស់ៗចូលចិត្តហាល?
Why did old people like to dry earlier times?

ព្រោះពីមុន... ខ្ញុំមិនដឹងថាហេតុអ្វីគាត់ធ្វើខុសពីសម័យនេះ។ អាចថា
ពេលដែលគាត់ធ្វើទៅ គាត់មិននឹកឃើញដូចក្មេងឥឡូវ។ ក្មេងឥឡូវនឹកឃើញថា
បើជ្រើសរើសការរោល វាលឿនជាង។ ពីមុនគាត់មិនធ្វើបែបនេះទេ ប៉ុន្តែឥឡូវ
គាត់ធ្វើតាមខ្ញុំហើយ។ គាត់រោលដូចគ្នា។ រោលលឿនជាង។
Before... I do not know why it is different from now. Perhaps I can say that
when they made it, they did not think like young people in this generation.
Young people think that if they choose the smoking technique, it is faster.
Before old people did not think like this, but now he [my father] copied me. He
started to smoke. Smoking is faster.

[07:13]

ចាស់ៗពីដើម ពេលដែលគាត់ពុះបានប៉ុណ្ណេះហើយ
គាត់ចូនកាលហាលចំនួនបួនប្រាំថ្ងៃ ឬមួយអាទិត្យពេលដែលវាមានចំរៀកប៉ុណ្ណេះ។
ពេលដែលគាត់ចិតបែបនេះរួច គាត់ដាក់ហាលទៀត។ ចូនកាល គាត់ពុះបែបនេះ
ហើយដាក់ហាលចំនួនមួយអាទិត្យ។ ពេលដែលគាត់យកមក គាត់មិនចាំបាច់ធ្វើទេ។
ពេលចោះហើយ គាត់រៀបបែបនេះ។ គឺបែបនេះ!

Old people before [like my father], when he chopped [bamboo] like this, he
dried it for five days up to a week. When he chopped it into pieces like this, he
dried it more. When he brought it back, he did not need to chop it more. Once
he had made the hole for lamella, he prepared it like this. Like this!

[07:32]

ពេលធ្វើឬស្សីខ្ចីស្រួលចិតជាង។ តើមែនឬទេ?

When you carve damp bamboo, it is easier. Is that correct?

របៀបនៃការធ្វើ ខ្ញុំត្រូវប្រើឬស្សីស្រស់ ព្រោះវាស្រួលចិតជាងឬស្សីស្ងួត។
បែបនេះគឺស្ងួតហើយ។ វាមានលក្ខណៈរឹង។ វាដឹង ហើយពិបាកធ្វើ
ប៉ុន្តែពេលដែលយកវាធ្វើ វាមានសម្លេងលឺ។ ខ្ញុំមិនចាំបាច់រោលភ្លើងទៀតទេ។
ហាលតែម្តងគឺរួចរាល់។ តែបើធ្វើបែបនេះហើយ ខ្ញុំត្រូវការរោលភ្លើងវាឱ្យស្ងួត។ ឱ្យវាស្ងួត
ទើបខ្ញុំអាចធ្វើអង្គុយបានលឺ! គឺរបៀបនេះ!

The technique of my making is that I use damp bamboo because it is easier to
carve than dried bamboo. It is dry like this. It is tough. It is tough and not easy
to carve. When I make it [Angkuoch] with this dried bamboo, however, it can
produce a good sound. And I do not need to smoke more. It is done right
there. If I follow my style, I need to smoke until it becomes dried. So then it
can produce a sound, too. Like this!

[08:01]

ខ្ញុំត្រូវហាលរបៀបនេះ។ ខ្ញុំដាក់ឱ្យវាស្មើ។ មួយៗរបៀបនេះ! ប៉ុណ្ណេះ ខ្ញុំអាចរៀបបាន!
ហើយខ្ញុំអាចយកទៅហាលបាន។ ដោយសារតែក្តារខ្ញុំតូច ខ្ញុំនៅសល់អង្គុយខ្លះ។
ខ្ញុំត្រូវយកទៅហាលកណ្តាលពន្លឺថ្ងៃ។ ពេលល្ងាច
ខ្ញុំត្រូវលើកទុកវិញដោយសារខ្លាចត្រូវទឹកសន្សើម។

I need to dry them like this. I put them one by one. Like this. Then I can
organise them. And I can dry them. Since my board is small, I still have some
Angkuoch left over. I need to dry them under the sun. In the evening, I have to
go and get them to protect them from the dew.

[08:26]

[មុនីវង្ស យកអង្គុយដែលគាត់តម្រៀបនៅលើក្តារមកហាលក្នុងវាលស្រែ។]

[CM takes took the Angkuoch that he prepared on the board to dry in the rice field.]

[08:36]

ពេលនេះ ខ្ញុំធ្វើដល់ដំណាក់កាលចុងក្រោយគឺការដាក់អណ្តាត។
នៅពេលដែលរោលភ្លើង ឬហាលរួចរាល់ ខ្ញុំត្រូវយកវាមកធ្វើអណ្តាត។
នេះជាអណ្តាតរបស់វា ដែលវាធ្វើពីឬស្សីដូចគ្នា។ ខ្ញុំត្រូវចិតវាឱ្យស្តើង ដើម្បីតម្រូវ។
ខ្ញុំត្រូវវាស់ ហើយខ្ញុំចិត និងចុចចំណាំប្រវែង។ រួចហើយ
ខ្ញុំត្រូវចិតវាសម្រាប់ដាក់ក្របីអណ្តាត។ ខ្ញុំត្រូវចិតវាប្រៀបនេះ។ ការដាក់អណ្តាត
ជាដំណាក់កាលដែលសំខាន់។ បើខ្ញុំដាក់មិនត្រូវ វានឹងមិនលឺសម្លេងទេ។

ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាបៀបនេះ ហើយខ្ញុំត្រូវវាស់សម្រាប់ម្ខាងទៀតថា តើត្រូវគ្នាដែរឬអត់។
ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាបែបនេះ។

This is the final process of making Angkuoch, putting on the lamella. After smoking or drying, I have to take it and put covers on for the lamella. This is a cover of the lamella, which is also made from bamboo. I have to carve it until it becomes very thin. I have to measure, carve and draw [a line] as marker. Then, I have to carve them. I have to carve in this way. Putting the covers on for the lamella is an important stage. If I do not place them correctly, it will make no sound. I have to carve it like this and I have compare this with another one to make sure that they both have the same length. I have to carve them like this.

[09:25]

តើអង្គចម្ងាយត្រូវមានអណ្តាតប៉ុន្មាន?

How many covers do you have to make for one Angkuoch?

អង្គចម្ងាយមានអណ្តាតមួយ តែមានក្របសម្រាប់គ្រៀបសងខាង។ ខ្ញុំត្រូវប្រើអណ្តាត (ក្រប)ពីរសម្រាប់គ្រៀប។

One Angkuoch has one lamella but it has two covers. I put two pieces of bamboo on for covers.

[09:39]

តើគ្រៀបដើម្បីអ្វី?

Why do you have to put them on?

ខ្ញុំគ្រៀបដើម្បីឱ្យវាលឺសម្លេង។ បើខ្ញុំមិនគ្រៀប វាមិនបញ្ចេញសម្លេងទេ។
ខ្ញុំត្រូវវាស់បែបនេះឱ្យស្មើ។ វាជាកន្លែងដែលខ្ញុំគូសចំណាំ។ គឺរបៀបនេះ! ពេលដែលចិត្ត
ខ្ញុំត្រូវប្រើ(ក្រប)អណ្តាតកន្លែងនេះ។

I put them on to make Angkuoch produce an audible sound. If I do not put them on, it will not produce its sound. I have to measure and make sure that they have same length. It is where I drew a line as marker. Like this! When I carve, I have to use the cover for the lamella.

ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាបៀបនេះ។ ពេលដែលចិត្ត ខ្ញុំត្រូវធ្វើទាំងឆ្វេង និងទាំងស្តាំសម្រាប់ក្រប។
បន្ទាប់មក ខ្ញុំដាក់ញាត់វាបែបនេះ។ ខ្ញុំបង្ហាញឱ្យច្បាស់។ គឺកន្លែងនេះ!

ខ្ញុំបានចោះប្រហោងវាច្រើនស្រេច។ ខ្ញុំញាត់វាទាំងសងខាង។ ខ្ញុំដាក់វាចូលមក។

I have to carve it like this. When I carve, I have to do it for both sides. Then, I compress them like this. I want to show you clearly. It is here. I have already made a hole here. I compress them on both sides. I press them more.

[10:13]

ខ្ញុំត្រូវធ្វើវាឱ្យតូចល្មម ធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យវាប៉ះ។ វាតូចប៉ុណ្ណេះ។ វាតូចមែនទែន
ហើយខ្ញុំមិនអាចមើលវាឃើញ។ ពេលដែលផ្ទាត់ទៅ វាក៏ត្រចៀក(អង្គចម្ងាយ)។ បន្ទាប់មក
ខ្ញុំបិទការ។ ខ្ញុំមានការបិទ ដើម្បីកុំឱ្យវាបូក។ ពេលដែលកាត់ការច្រើនហើយ ខ្ញុំបិទវា
វាជាការ៥០២។ បើបិទភ្នែក វាមិនសូវជាបទេ។

I have to make them small enough, making sure that they do not touch the lamella. They are small as you can see. They are very small and some people cannot see them from afar. When I flick, it [the Angkuoch] vibrates. Then I apply glue to make sure that they will last. After opening the glue, I can glue on the covers [of the Angkuoch]. The glue brand is '502'. If you glue your eyes, they will not work [joking].

[10:37]

តើគេប្រើការនេះដែរឬទេកាលពីមុន?
Did Angkuoch makers use glue before?

ពីដើម គេប្រើការនេះដូចគ្នា ដោយសារការនេះមានលក់។ បើពីមុន ខ្ញុំមិនដឹងទេ។
តែតាំងតែពីខ្ញុំចេះធ្វើ ខ្ញុំឃើញឪពុកខ្ញុំមានការនេះប្រើតាំងពីពេលនោះមក។
ខ្ញុំប្រើវាបៀបនេះ។ ខ្ញុំផ្គុំវាឱ្យឆាប់ស្អាត។ ពេលដែលផ្គុំទៅ វាមិនទាន់លឺទេ។ ដូច្នេះ
ខ្ញុំត្រូវចិតករបស់វាបន្ថែម ព្រោះវានៅរឹងដោយសារការរោល។ ប៉ុណ្ណឹងបាន!

Before Angkuoch makers also used this glue since it has been available to buy.
Talking about the past, I do not know. Since I have started making [Angkuoch],
however, I have seen my father use this glue since that time. I use it like this. I
blow on it to make it dry quickly. When I play, it cannot produce a sound yet.
Therefore, I have to carve its neck because it is still tough. That is okay now.

[11:06]

ខ្ញុំចិតវា។ ខ្ញុំត្រូវចិតកន្លែងនេះដែរ ព្រោះខ្ញុំផ្គុំមិនកើតទេបើទុកវា។ ខ្ញុំចិតបែបនេះ។
ចិតវាឱ្យស្អាត! ប៉ុណ្ណឹងបាន!

I am carving it. I have to carve it right here because it is not yet playable. I am
carving it like this. This is okay now.

បន្ទាប់មក ខ្ញុំចាប់ផ្តើមមើលថាតើយ៉ាងណា។ វារឹងពេក។ បើរឹង ខ្ញុំត្រូវចិតកវា។
ខ្ញុំចិតកវា។ ខ្ញុំមិនអាចចិតវាឱ្យទុនជាមុនបានទេ
ព្រោះនៅពេលដែលរោលទៅវាអាច...

Then I can test playing. It is still tough. If it is still tough like this, I have to carve
its neck [further]. I am carving its neck. I cannot carve its neck in advance
because when I smoke it, it can be...

[11:33]

ឥឡូវ វាមានសម្លេងលឺ។ ខ្ញុំរោលឬស្សីនេះបានស្អាតល្អ។ ខ្ញុំចិតបែបនេះ។
ខ្ញុំត្រូវចិតករបស់វា។ ឥឡូវ វាចាប់ផ្តើមមានសម្លេងលឺ។ វានៅក្នុងកន្លែងនេះ
ដោយសារខ្ញុំមិនទាន់បានសម្រួលវា។ វាជិតលឺហើយ! '

Now it can produce a sound. I smoked this bamboo well. I am carving it like
this. I am carving its neck. Now it starts to produce sound. It is still having a
little problem here since I am not done with improving it. It can produce a
sound now.

[12:04]

[មុននឹង សាកល្បងលេងឧបករណ៍]
[CM tests the instrument briefly]

ករបស់អង្គចនេះមិនទាន់ទន់ល្អទេ! ដូចនេះ ខ្ញុំត្រូវចិតបន្ថែមទៀត!
Its neck is not soft enough. I have to carve it more.

[12:11]

In this process, have you ever broken it?
នៅពេលដែលចិតបែបនេះ តើបងធ្លាប់ធ្វើឱ្យវាខូចដែរឬទេ?

វាមានខូចខ្លះដែរ។ ធ្វើអ្វីក៏ដោយ វាមិនបានល្អទាំងអស់ទេ! វាមានខូចខ្លះដែរ។
Some have been broken. Whatever you do, not all of them are perfectly done.
Some get broken.

[មុនីវង់ សាកល្បងលេងឧបករណ៍]
[CM tests the instrument briefly]

វាចាប់ផ្តើមលឺសម្លេង។
It is starting to produce a sound.

[មុនីវង់ សាកល្បងលេងឧបករណ៍] [CM tests the instrument briefly again]

វាចាប់ផ្តើមលឺសម្លេង។
It is starting to produce a sound.

[12:38]

ពេលដែលចិត្តបែបនេះ បងធ្លាប់មុតដៃដែរឬទេ?
When you carve like this, have you ever cut your fingers?

ធ្លាប់មុត! ធ្លាប់មុត!
I have. I have.

តែឥឡូវ... ខ្ញុំខានកាន់យូរ។ ខ្ញុំទើបតែកាន់ពេលនេះ។ [សើច...]
I have not used a knife to make Angkuoch for a long time now. I just made one again now. [Laughs...]

ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងណាទេ។ អង្គចម្អុយនេះ អាចប្រើការបានហើយ។ បន្ទាប់មក
ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាឱ្យស្អាត។ ខ្ញុំមិនត្រូវទុកជ្រុងបែបនេះបានទេ ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាឱ្យស្អាត។
ខ្ញុំត្រូវចិត្តឱ្យស្រួចចុង។ ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាមានម្លប់ស្អាត។
ពេលដែលចិត្តបែបនេះបានហើយ ខ្ញុំត្រូវចិត្តវាមូលស្អាត។ សម្រួលវា!
I am not sure now. This Angkuoch is playable now. Then I can carve to make it
nicer. I cannot keep its corner like this. I have to sharpen a side of it. I have to
carve it to make it look nicer. When it is done, I have to make it a little bit
rounder. Improve its look!

[13:10]

តើមានអ្នកកុម្មងរូបរាងវាដែរឬអត់?
Did people like to order Angkuoch with a special shape?

អត់ទេ! និយាយរួមទៅគឺ រូបរាងវាគឺប៉ុណ្ណឹង។ ចង់បានធំជាងនេះ
ក៏វាមិនធ្វើកើតដែរ។ រូបរាងវាតែប៉ុណ្ណឹង! វាមិនអាចលើសបានទេ! គម្រោងតែប៉ុណ្ណឹង!
ទោះខ្ញុំចង់ថែមអ្វីទៀត ក៏មិនបានដែរ។ គឺប៉ុណ្ណឹង!
No! Normally its shape is like this. If they had wanted a bigger shape, it would
not have been possible. Its shape is just like this. It cannot be bigger than this.
This is its pattern. Even if I want to add more, it would not be possible. Just like
this!

[13:30]

ចុះខ្ញុំឃើញអ្នកខ្លះដាក់ក្បាច់?

But did some people put a special motif on it?

អូហ្ន! ខ្ញុំចេះដាក់ បើគេនឹកឃើញចង់ដាក់។ ប៉ុន្តែមែនទែនទៅ ខ្ញុំធ្វើតែប៉ុណ្ណោះ។
ប៉ុណ្ណឹងមក ខ្ញុំធ្វើក្បាច់កន្លែងនេះ។ ខ្ញុំរូតខ្សែប្រាំខាងលើ និងប្រាំខាងក្រោម។
Oh! I can do that if they want. But, in fact, I just make it like this. That is it. Then
I can carve the motif here. I make five lines on the top side and five lines on
the bottom side.

គឺរួចរាល់! ការអង្កូចពេលនេះ គឺរួចប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែកោសបន្តិចមកដើម្បីឱ្យរាវលោង។
It is done. The Angkuoch making is finished. I am scraping it to make it
smooth.

[14:04]

ចុះបងមិនធ្វើស្រោមដាក់អង្កូចទេឬ?
Didn't you make a case for your Angkuoch?

មាន! អាស្រ័យលើការកុម្ម់! ខ្ញុំត្រូវទៅកុម្ម់ពីគេទៀត។ គេធ្វើវាដូចលក្ខណៈខ្លះ
ប៉ុន្តែគេធ្វើតូចល្អមនឹងទំហំរបស់អង្កូច។ ចួនកាល ភ្លៀវខ្លះត្រូវការស្រោមសម្រាប់ដាក់
ហើយភ្លៀវខ្លះមិនត្រូវការ។ ចួនកាល ពួកគេដាក់ហោប៉ៅ
ហើយខ្លះដាក់ក្នុងកាបូបដោយសារតែវាតូចស្រួលកាន់។
Sometimes. It depended on the order. When people ordered one [a case], I
had to order it from someone else. They made it like cases for khloy [flute] but
its shape was smaller. Sometimes, some customers wanted to have cases and
some not. Sometimes they put it [Angkuoch] in their pocket and some put it in
their bags because it is easy to keep there.

តែបងចេះធ្វើស្រោមអង្កូចទេ?
Did you know how to make the cases for Angkuoch as well?

អត់ទេ! ខ្ញុំកុម្ម់ពីអ្នកធ្វើខ្លះ។ ខ្ញុំមិនចេះធ្វើវាទេ។ អ្នកធ្វើខ្លះទើបចេះ។
No! I ordered them from a khloy maker. I did not know about that making.
Only the khloy maker did.

[សាកល្បងលេងឧបករណ៍]
[Tests the instrument]

ប៉ុណ្ណេះហើយ! ខ្ញុំចិត្តវាបន្តិចទៀត ដោយសារវានៅរឹង។
It is finished now. I have to carve it a little bit more because it is still a bit
tough.

[សាកល្បងលេងឧបករណ៍]
[Tests the instrument]

ការធ្វើអង្កូចត្រូវបានបញ្ចប់។ ធ្វើតែប៉ុណ្ណឹងហើយ!
The process of making Angkuoch is finished now. That's done.

[15:09 - END]